

dowych⁴⁷. Inną propozycję zawierał projekt Karty Praw i Wolności Unii Europejskiej⁴⁸ przedłożony przez prezydenta L. Wałęsę, który przewidywał utworzenie ośmiomandatowego specjalnego okręgu wyborczego obejmującego obszar całego kraju, w którym po jednym przedstawicielu mogliby wybierać członkowie mniejszości narodowych i etnicznych – białoruskiej, litewskiej, łemsko-rusińskiej, niemieckiej, romskiej, słowackiej, ukraińskiej i żydowskiej.

Należy również pamiętać, iż mniejszości narodowe w Polsce korzystają ze szczególnych uprawnień przewidzianych także w innych ustawach, m.in. dotyczących edukacji oraz radia i telewizji⁴⁹, które już tak dużych kontrowersji nie wzbudzają. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵⁰ przewiduje, że szkoły i placówki publiczne umożliwiają uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, a w szczególności naukę języka oraz własnej historii i kultury. Szczegółowe regulacje dotyczące edukacji dzieci i młodzieży, należących do mniejszości narodowych i etnicznych, zostały zawarte w rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej. Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji⁵¹ przewiduje natomiast, że programy publicznej radiofonii i telewizji powinny uwzględniać potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych.

Anna Rytel-Warzocha

„POSITIVE DISCRIMINATION” AS AN EXAMPLE OF THE IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF SOCIAL JUSTICE

One of the basic principles of a democratic state that has been also expressed in art. 2 of the Polish Constitution is the principle of social justice which sets the standards of a democratic, legal and fair state. It should be noticed that social justice is closely linked to the issue of equality before law and the problem of discrimination. The article is devoted to legal measures that are undertaken by states in order to secure the constitutional principle of equality by eliminating potential cases of discrimination. The Author has focused on

⁴⁷ Zob. S. Szwydiuk, *Walka ukraińskiej mniejszości narodowej w Polsce o przedstawicielstwo w parlamencie i w samorządach, 1989-2005*, „Nowa Ukraina. Zeszyty Historyczno-Politologiczne” 2007, nr 1–2, s. 187.

⁴⁸ Prezydencki projekt ustawy konstytucyjnej – Karta Praw i Wolności, druk nr 580 z dnia 12 listopada 1992 r.

⁴⁹ Zob. szerzej H. Chałupczak, T. Browarek, *Mniejszości narodowe w Polsce 1918–1995*, Lublin 1998; G. Janusz, *Status mniejszości narodowych w Polsce współczesnej*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin – Polonia” 1999, t. 6; A. Malicka, *Ochrona mniejszości narodowych – standardy międzynarodowe i rozwiązania polskie*, Wrocław 2004; S. Łodziński, *Wyrównanie czy uprzywilejowanie? Spory dotyczące projektu ustawy o ochronie mniejszości narodowych (1998–2005)*, Raport Nr 232, Kancelaria Sejmu Biuro Studiów i Ekspertyz, marzec 2005.

⁵⁰ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.

⁵¹ Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 1114 z późn. zm.

the so called “positive discrimination” (also referred to as affirmative or compensatory actions). Having recognized the importance of the problem of discrimination against certain groups in the society, EU Member States implement anti-discrimination policies through the adoption of appropriate regulations at the international, transnational and national levels. In addition to general declarations of equality in social, economic and political life, these provisions also introduce specific remedies in order to prevent discrimination against certain groups in the society which by definition are weaker and thus implement the principle of equal treatment. Such specific measures can be found in Poland f. ex. in the provisions of the Labor Code, the law on economic activities or the Electoral Code which proves that compensatory actions under anti-discrimination policy are used in various fields of social and political life often being perceived as controversial.